

A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület hírlevele 2016. február

Közgyűlés!

Szeretettel meghívom minden kedves tagtársunkat a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület közgyűlésére.

Időpontja: **2016. április 23. (szombat) 10:00**

Helye: **1119 Budapest, Etele út 59–61.**

Napirend:

1. A 2015. évi közhasznúsági jelentés ismertetése
2. A Felügyelő Bizottság 2015. évi jelentése
3. A 2015. évi közhasznúsági jelentés elfogadása
4. A 2015. évi részletes tartalmi beszámoló elfogadása
5. A 2015. évi elnökségi beszámoló elfogadása
6. A 2015. évi választmányi beszámoló elfogadása
7. A Puli-díjak átadása
8. A 2016. évi munka- és költségvetési terv elfogadása
9. Egyebek

Ha a közgyűlés a meghirdetett időpontban határozatképtelen, akkor újra összehívom ugyanazon a napon és helyszínen 10:15-re. A napirend változatlan. A második időpontra összehívott közgyűlés – Alapszabályunk értelmében – a megjelentek létszámától függetlenül határozatképes.

Szerény enni- és innivalót biztosítunk a megjelenteknek, de a „*Terülj, terülj, asztalkám!*”-ra szánt, otthonról hozott finomságok gazdagabbá tehetik a kínálatot. A bögréjét senki se felejtse elhozni!

A közgyűlésre utazók útiköltségét – az egyesület nevére és címére kiállított számla ellenében, igény szerint – megtérítjük. Kérjük, hogy a menetjegyet mindenki őrizze meg!

A közgyűléssel kapcsolatos dokumentumok 2016. április 18-tól kezdve megtekinthetők lesznek az egyesület honlapján (www.mkne.hu).

A közgyűlés napján, 14:00–17:00 között szakmai programra és kötetlen együttlésre (közös játszásra, beszélgetésre, dalolásra) várjuk a megjelenteket. A szakmai rész programját honlapunkon (www.mkne.hu) tesszük nyilvánossá.

Saly Erika
elnök

1%

Kedves Tagtársaink, Támogatóink!

Kérjük, támogassák egyesületünket adójuk 1% -ával!

A „Rendelkező nyilatkozat a befizetett adó egy százalékaról” letölthető:

http://mkne.hu/aktualis/MKNE_rendelkezo_nyilatkozat.pdf

Egyesületünk adószáma változott: **18043554 -1-41**

Lesz

Országos Találkozó

Cserkút, 2016. szeptember 16-17-18.

Folytassuk Cserkúton!

Szeptember 16–18. között várunk benneteket a Mecsek Zöldúton az éves találkozónkra, jó közös bókászásokra a Jakab-hegy liliputi tölgyei közt, időnként elnyúlva a mohán, vagy éppen kipirulva a kincsvadászat izgalmaitól. Várunk egy jó, közös „batyus” élményre, a hasunk, a testünk, a lelkünk, a szellemünk kényeztetésére. Az a jó bennünk, pulisokban, hogy mindig tudjuk ott folytatni, ahol abbahagytuk... tavaly nagyon nehéz volt abbahagyni, különleges mintát kaptunk a jó „otthon” érzésre. Folytatjuk a közös kemencézéssel, kenyérsütéssel, gondoskodunk magunkról és az egyesületről, új elnököt választunk... vagy módosítjuk az alapszabályt és megtartjuk a régit. Száz szónak is egy a vége: az idén (is) legyünk együtt, álljunk meg két napra, mert együtt lenni jó.

Németh Ibolya
(Bia)

Ökoesték

Új év, újra Ökoesték! Önképzőkör a Magyar Környezeti Nevelési Egyesületben.
2016. január 27-én, szerdán délután 16:30–18:30 között

Irodalom és környezet: Hortobágy és Kiskunság Petőfi révén címmel betekintést nyerhettek a résztvevők az ökokritikába.
A beszélgetést Devescovi Balázs (irodalomtörténész, ELTE BTK) vezette.

2016. február 4-én, csütörtök délután 17:00–19:00 között

E-migránsok és im-migránsok"

Előadó: Victor András

2016. március 9-én, szerda délután 17:00–19:00 között

Fenntarthatóság otthon a biomaszoporon és a szelektív hulladékgyűjtésen túl – élelmiszerek, kert

Előadó: Mondok Zsuzsa (elnökségi tag)

Szeretettel várnak mindenkit a Pulisok.

Helyszín: 1119 Budapest, Etele út 59–61. (az MKNE irodájának is helyet adó irodaház), **203-as terem.**

Belépődíj nincs.

Az esemény a Vidékfejlesztési Minisztérium Zöld Forrás programja támogatásával valósul meg.

Megalakult az MKNE „Teremtésvédelmi nevelés” nevű csoportja

Még tavaly karácsony előtt szétküldtem az egyesület tagi levlistájára egy felhívást az alábbi szöveggel:

„Javaslom, hogy az MKNE keretein belül alakuljon meg egy „Teremtésvédelmi nevelés” munkacsoport, amely a Földgolyó megvédésének a vallásokhoz is kapcsolódó nevelési kérdéseivel foglalkozik. Ez a munkacsoport fórumot biztosíthat azon tagtársainknak, akik bármilyen értelemben hívőnek vallják vagy gondolják magukat. Mindazoknak, akik keresztények vagy más vallásúak, „a maguk módján hisznek”, vagy akár csak érdeklődnek a vallások iránt, de abban egyetértenek, hogy a Föld megvédése lelkiismereti kérdés is.

Indoklás 1 (A külső körülmények)

A környezeti nevelés ügye – persze nagyrészt sajnos csak a környezet gyorsan romló állapota miatt – az utóbbi időben előtérbe került. Nagyléptékű dolgok történnek ezen a téren: pl. az ENSZ 193 tagországa tavaly elfogadta az előttünk lévő másfél évtizedre szóló Fenntartható Fejlesztési Célrendszert. És talán még ennél is nagyobb horderejű, hogy Ferenc pápa (aki Assisi Szent Ferencre utal a névválasztásával!) nemrégiben megjelentette Laudato si' (Áldott légy!) kezdetű enciklikáját, amely egyértelműen az „ökológiai megtérés” szükségességéről szól. Alaposan kidolgozott, a társadalmi, tudományos, gazdasági és politikai szempontokra is figyelmet fordító enciklikáról van szó. A mi szóhasználatunkkal élve: ez a pápai üzenet tiszta környezeti nevelés! Azt kell mondanom, hogy eddig talán még senkitől sem kaptunk akkora „hátszelet”, mint most Ferenc pápától.

Indoklás 2 (Személyes háttér)

A Magyarországi Református Egyház zsinatának meghívására évek óta tagja vagyok az Ökogyülekezeti Tanácsnak, amely azt a feladatot kapta, hogy segítse a református (és más) gyülekezeteket a „zöldülésben”. (Ld. www.okogyulekezet.hu!) Itteni tapasztalataim is megerősítenek abban, hogy gyönyörűen együtt tudnak dolgozni a Föld-védelemben azok, akik ökológiai törvények alapján (ésszel) dolgoznak a bioszféra védelmében, s akik a Földet Isten szerethető ajándékának tartva (szívvel) ténykednek ugyanazért.”

Erre a felhívásra tucatnyian jelezték, hogy érdeklődnek a csoport iránt. Velük megegyeztem az alakuló beszélgetés időpontjában, s ezt az időpontot – jelezve, hogy később is és bármikor lehet csatlakozni a csoporthoz – megírtam megint az egész @-en elérhető tagságnak.

Végül január 15-én nyolcan össze is jöttünk, beszélgettünk, tervezgettünk, s lényegében megalakítottuk a csoportot. Egyetértettünk abban, hogy nagy szükség van a Világhoz való viszonyulásunk lelki dimenzióinak a fejlesztésére is. Nem az értelmi-rationális megközelítés ellenében, hanem azt kiegészítendő. Ennek alapján fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy a csoportban hívőket és nem hívőket, keresztényeket és más vallásúakat..., vagyis mindenkit örömmel látunk, aki úgy gondolja, hogy az embernek a praktikus, tudományos és művészi kapcsolaton túl van a természettel valamiféle mély lelki (transzcendens) kapcsolata is, s hogy a környezeti nevelésnek ezen a területén is van feladata.

Éppen most szervezzük a következő találkozót, melynek **időpontja:**

február 12. (péntek) 15h,

helye az az Etele u. 59–61. alatti irodaház, ahol jelenleg az egyesület irodája működik.

A csoport immár húsz körüli tagja (vagy „érdeklődője”) nevében

Victor András

Volt

Bárdos ökokarácsony

Idén is nagyon sikeres ökokarácsonyi rendezvényünk volt. A résztvevők száma elérte majdnem a 300 főt, akik közül elég sokan a zárásig végig kézműveskedtek. Kilenc helyen alkothattak a gyerekek, szülők, nagyszülők. Volt mézeskalácssütés, rafiázás, kavicsfestés, báb- és díszdobozkészítés, hímzéses karácsonyi képeslap, parafa asztali díszek, karácsonyfadíszek, nyaklánc készítése különféle anyagokból. A siker idén sem maradt el, és nagyon örültünk, hogy az MKNE tagjai is vezettek foglalkozásokat,

és a ZÖLDÖK-ösök is eljöttek hozzánk, mint már évek óta mindig. A foglalkozások mellett még a madárkarácsonyt is „megünnepelték”, és a madárbarát kertünkbe saját készítésű magkoszorút hoztak.

Timár-Geng Csilla

Újbudai séták

Ahogy azt az előző Körben megírtuk, a tavaly-tavalyelőtt nagy sikerrel futó „Újbudai séták” projekt folytatásaként – a Zöld Forrás pályázat és az Újbudai Önkormányzat támogatásával – ismét fut a „városi séták” program. A hat tervezett séta közül kettő már megtörtént. Még tavaly, november 14-én Juhász Nagy Ágnes (aki nagyon sokáig volt a TIT Stúdió igazgatója) vezette az első sétát „a Gárdonyi tértől a Feneketlentőig”. A séta középpontjában Újbuda belső magjának irodalmi és művészeti öröksége volt, melynek bemutatásában JNÁ ismét remekelt.

A 2. sétát – Gellért-fürdő – Albert Judit szervezte, s ő vezette a budai gyógyforrások geológiájáról és gyógyvizeiről szóló játékos, képnymozós, víz-ízlelős „földrajzórát” is. Magának a fürdőépületnek a körüljárását (ideértve a fürdő alatti alagutak és kutak megtekintését is) az intézmény szakértői vezették.

Folyik a következő séta (Gellért-hegy, február 20.) előkészítése, Reitli Cecília vezetésével.

Ahogy azt a novemberi Körben is jeleztük, a sétákon való részvétel előzetes regisztrációhoz kötött (ujbudai.setak@gmail.com), s némelyik programnak korlátozott a létszáma, ezért ajánlatos minél hamarabb jelentkezni. És bizony az a helyzet, hogy szabad helyek már most (január 23-án) is csak a legutolsó sétára (Kamaraerdei tanösvény) vannak; a többire már csak előjegyzést tudunk felvenni a túljelentkezések miatt.

Victor András

Kicsik és nagyik

2015. november 12-én a Zöld Forrás támogatása révén ökoestét szerveztünk a Magosfa Alapítvánnyal gyerekek és nagyszülők közös környezeti nevelési programjáról.

A Magosfa Alapítványnál már öt esztendeje folyik a környezeti nevelésnek az a formája, ami az időseket és a gyerekeket egy asztalhoz ülteti, akik közös foglalkozáson vesznek részt. Ebbe a tevékenységbe az MKNE is becsatlakozott 2014-ben, a Magosfa projektpartnereként, a Norvég Civil Támogatási Alap finanszírozásával.

A november 12-i ökoestén bemutatásra került a közös projekt, megnéztük, hogy hogyan érdemes szervezni idősek és gyerekek részére közös foglalkozásokat, ki, hogyan és mit tanulhat egy ilyen programon, belelapoztunk a Kicsik és nagyik foglalkozásgyűjteménybe, amit a jelenlévők haza is vihettek. Családias légkörű beszélgetés alakult ki, amit a korábbi programok résztvevőinek személyes élményei tettek még bensőségebbé.

Sólyom Barbara

Összegzés a választmány elmúlt évi munkájáról

December 10-én évváró találkozóra gyűlt össze a választmány – pontosabban annak ráérő és egészséges tagjai.

Beszámoltunk, összegeztünk, majd saját kezdeményezéseink és tapasztalataink, illetve az elnökség javaslatai alapján ötleteltünk.

A választmányi tagok 2015-ben is aktívak voltak: a Zöld Zugoly programjának bonyolításában, az erdei iskola szakmai ajánlás kidolgozásában, a Herman Ottó vándortanösvény frissítésében, bővítésében és további gondozásában, a Mocorgó puli tábor megvalósításában, illetve számos projektben – az *Otthon az erdőben*-től a *Zöld Forráson át a Hulladékcsökkentési hétig* – és rendezvényen – IKEA kalandtúra, fenntarthatósági nap – vettek részt.

Emellett az elnökség munkáját és az egyesületi tagokkal való kapcsolattartást segítették tagjaink például a levelezőlisták és a központi e-mail cím gondozásával, a tagdíjbefizetések nyomon követésével és a tagi adatbázis megújításával, illetve folyóiratunk, a Kör szerkesztésével.

Ezúton köszönöm minden választmányi tag idejének munkáját. Számítunk, számítok rátok 2016-ban is!

Bárd Edit

Zöldítés

Az idei ZÖLD OT

Óriszentpéter, 2016. április 29. – május 1.

Szervezők és tervek:

Horváth Kinga, Tanácsadók a Fenntartható Fejlődésért

Farkas István, Magyar Természetvédők Szövetsége

Lajtmann Csaba, Éghajlatvédelmi Szövetség/Reflex

A 2016-os Országos Találkozó helyszíne Óriszentpéter. A csaknem 1200 lakosú város az Órség központja. A szerves település gyönyörű természeti környezetben fekszik. Egyik különlegessége, hogy az eddigi legkisebb és legnyugatibb OT-helyszín lesz.

Programterv:

- Pénteki előprogramoktól a szakmai plenáris és szekció programokon át a közösségi, kulturális programokig!
- Szombati programok: zöld majális (termelői piac), szakmai konferenciák, plenáris ülés (témáját a Koordinációs Tanács döntése alapján alakítják ki), nyitott tér (kiscsoportos megbeszélések), szavazások, esti közösségi, kulturális programok
- Vasárnapi programok: záró plenáris (A szavazati joggal rendelkező szervezeti képviselők állásfoglalásokat tehetnek, illetve más fontos kérdéseket vitathatnak meg.), kirándulások (A szavazati joggal nem rendelkezőknek a plenáris üléssel párhuzamosan kirándulásokat szerveznek.)

Részletek a Zöld OT honlapján vagy Facebook oldalán!

<http://zoldcivil.hu/orszagos-talalkozo/>

<https://www.facebook.com/zoldot>

HetiZöld nevű Facebook-csoport

kezdte meg működését.

A Facebook HetiZöld

nevű oldalán civil kampány indult a környezetbarátabb hétköznapiakért.

Minden hétfőn egy új zöldfeladatot lehet vállalni és teljesíteni.

Csatlakozz, minden valódi követővel csökken a közös ökológiai lábnyomunk!

Vásárhelyi Kriszta

Képzések

„Kicsik és nagyik” továbbképzés pedagógusoknak és idősgondozóknak

A Magosfa Alapítvány pedagógusoknak 30 órás akkreditált továbbképzést tart a Magyar Környezeti Nevelési Egyesülettel együttműködve

- általános iskolai, középiskolai, óvodai pedagógusok vagy pedagógiai asszisztensek és
- foglalkozásszervezők, mentálhigiénés szakemberek, idősklubok vezetői stb. számára.

Olyan résztvevők jelentkezését várjuk, akiket érdekel legalább az egyik az alábbi listából:

- generációk közötti kapcsolatteremtés
- idősekkel való foglalkozás
- gyerekekkel való foglalkozás
- fenntarthatóság
- hagyományok
- kézműveskedés
- közösségi szolgálat.

A Kicsik és nagyik projektet a Norvég Civil Támogatási Alap finanszírozza, ezért a képzés ingyenes!

Két időpont közül lehet választani: február 17–19. vagy április 1–3. A helyszín: [DocuArt](#), Budapest, IX. ker., Ráday u. 18. és Erkel u. 15.

A résztvevők kapnak elméleti tudást, gyakorlati bemutatókat, csoportos feladatokat, Kicsik és nagyik foglalkozásgyűjteményt, meleg ebédet, jó hangulatot, a vidékiek szállást, és végül mindenki egy oklevelet.

Várja lelkes csapatát Saly Erika (MKNE), Victor András (MKNE), Neumayer Éva (Magosfa Alapítvány), Sólyom Barbara (Magosfa Alapítvány) és meglepetésvendégeik.

További részletek a csatolt pdf-ben találhatóak, valamint telefonon/e-mailben kérhetőek.

(Jelentkezési lap szerkeszthető word formátumban is csatolva van.)

[kepzes_csak_jellap_word](#)

[kepzes_leiras_jellap](#)

A Baranyai csoport hírei

2015. ősz, tél és 2016. tavasz

Németh Ibolya – Bia – Cserkúton a **Mecsek Zöldút Egyesülettel** tovább zöldíti magunkat és a környékbelieket. Nyáron pályázati anyagot adtak be az Európai Bizottság által 2006-ban indított és azóta minden évben kiírásra kerülő **EDEN pályázatra**. A pályázat hazai versenyzőinek eredményhirdetése az OMÉK-on (Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár, szept. 23–27.) volt.

Az európai uniós díjat decemberben, Brüsszelben vehették át Biáék. Gratulálunk nekik!

Hogy mi is az EDEN? Az Európai Bizottság 2006-ban indította útjára a Kiváló Európai Desztinációk nevű projektjét, amely az európai kontinens természeti, kulturális és szellemi örökségének sokszínűségét hivatott bemutatni a turisták számára. Az EDEN egy angol mozaikszó (European Destinations of Excellence), de egyben egy hívogató, barátságos kifejezés is, eszünkbe juttatva a harmonikus kezdeti állapotot, az invitáló desztinációt. A pályázat keretében az Európai Unió tagállamaiban évente változó témakörben kiválasztásra kerül nemzetenként egy kiváló desztináció. 2015-ben Biáék a Mecsek Zöldúttal a „Magyarország legízletesebb vendégváro úti célja” díjat nyerték el.

Idén 19. alkalommal került megrendezésre az **Erdők Hete rendezvénysorozat** (szeptember 28. – október 4.), melyre a Mecsekerdő Zrt. munkatársai és az MKNE Baranyai csoport tagjai nagy szeretettel és számos programmal várták a megye diákjait, pedagógusait, a családokat és a turistákat. Az idei év témája az erdészeti erdei iskolák szerepe az erdők megismerésében volt. Az erdészet fontosnak tartja, hogy gazdasági feladatai mellett közjóléti szerepvállalásáról, valamint az ezen a területen elért eredményeiről is tájékoztassa a térség lakóit.

Október 4-én a „*Fedezd fel az erdőt az erdészekkel!*” című terepi programon a Nyugat-Mecsekben – Sás-völgyben – csapatversenyben, több kategóriában mérhették össze tudásukat az érdeklődők. Az állomáson erdőkvízzel, lábnyomozóval, kép- és keresztrejtvénnyel, furfangos fejtörős erdőismereti és ügyességi feladatokkal vártuk a csapatokat. A célban vadászati kiállítást tekinthettek meg a résztvevők, míg elfogyasztották a kemencében frissen sült langallójukat. A programon 17 csapat, 78 fővel – 8 családi és 11 iskolai csapat – vett részt. Nagy örömünkre több környezeti nevelő társunk is szervezett csapatokat a programra.

2015-ben is – november 28-án – megrendeztük a már hagyományos **karácsonyváro családi kézműves napunkat**. A programot kifejezetten családoknak hirdettük meg, hogy a szülők a gyerekekkel együtt készüljenek a szeretet ünnepére, és saját kezűleg készítsenek apró ajándékokat. Ajtókopogatókat, adventi koszorúkat, festett

famikulásokat, fonalgrafikával hímzett ajándékdobozokat és csuhéból, papírból, szalmából készült karácsonyfadíszeket alkottak a lelkes résztvevők. Az ügyesebbek gyertyát mártottak, amelyhez gyertyatartót is hajtogattak. A résztvevőket teával, szörppel, vajás és lekváros kenyérral vendégtük meg. A rendezvény megvalósításában nagy segítséget kaptunk a Baranya Megyei Önkéntes Centrum 12 önkéntesétől. A nagy sikerű rendezvényen 65 fő vett részt.

Nagy örömünkre a megye számos iskolája és óvodája él a **Svájci–Magyar Együttműködési Program „Égig érő tanterem” pályázat** adta lehetőséggel, és vesznek részt erdei óvodai és erdei iskolai programokon a megye több erdei iskolájában. Jó látni, hogy a megye pedagógusai fontosnak tartják az iskolán kívüli környezeti nevelési és fenntarthatóságra nevelési programokat, időt és energiát nem kímélve írják a pályázatokat és viszik a gyerekeket erdei iskolákba, táborokba. A programra utoljára a 2016-os év tavaszára adhattak be pályázatot az iskolák. A megyéből 20 iskola adott be pályázatot, nagy örömünkre mindannyian pozitív elbírálást kaptak.

Továbbra is nagy népszerűségnek örvendenek a **Mecsek Zöldút Egyesület Holdtölte túrái**, amit minden hónapban meghirdetnek a megyében. Az év végét egy különleges Holdtölte túrával ünnepelték december 30-án, amikor nemcsak a teleholdtól, de az évtől is közösen búcsúztak. Kővágószőlősrre, a római villához kirándultak, ahol a férfiak tüzet csiholtak a vacsora elkészítéséhez, a lányok és az asszonyok pedig Apicius-módra készítettek lakomát. A finom ételeket pedig könnyű rózsaborral öblítették le.

Még az év elbúcsúztatása előtt, december 27-én a nagy karácsonyi eszem-izsomokat ledolgozandó, **Beigli-égető túrára** mentek a Kelet-Mecsekbe. A túra népszerűségét jól jelzi, hogy 65-en bújtak bakancsba és mozgatták meg magukat a karácsonyi ünnepek után.

2016. március 18. – 22. születésnap megívó – 20 évesek a Mecsekerdő Zrt. Erdészeti Erdei Iskolái

Ezúton is szeretnénk meghívni minden környezeti nevelő társunkat a Mecsekerdő Zrt. Erdészeti Erdei Iskoláinak – Mókus Suli Erdészeti Erdei Iskola és Erdő Háza, valamint a Kikerics Erdészeti Erdei Iskola – 2016. március 18– 22. között megrendezésre kerülő 20 éves jubileumi rendezvénysorozatára.

A rendezvény helyszíne: Pécs, Zsolnay negyed, E78 Panorámaterem

A rendezvény megnyitójára 2016. március 18-án 15.00 órakor kerül sor.

Március 18–21. között interaktív kiállítással, játszóházzal és az „Élményeim a

Mecsekerdő erdészeti erdei iskoláiban” című rajzpályázat kiállításával várjuk a családokat, óvodás és iskolás csoportokat. Március 22-én szakmai konferenciára várunk minden pedagógust a „Tanulásszervezés az óvodai, iskolai és iskolán kívüli nevelési-oktatási folyamatban” címmel. A konferencia a 277/1997. (XII. 22.) sz. 4 § (3) d) Kormányrendelet szerint 8 órától tanúsítványt ad. A részvétel regisztrációhoz kötött.

A rendezvénysorozat részletei a www.mecsekerdo.hu honlapon lesznek olvashatók.

A régiós környezeti nevelési programokról folyamatosan értesítettük, értesítjük a Baranyai csoport tagjait.

Scheitler Adrienn

Tagjaink írták

Kedves Tagtársunk!

Elkezdünk azon munkálkodni, hogy a Kör a Módszerkosarat a kor kívánalmainak jobban megfelelő, és egyébként valóban rugalmasabb módon, blog formájában adja közre. Talán az utolsó hagyományos formában megjelent példányt kapod ezzel a hírlevéllel egy postában (azaz egy kinyomtatható, pdf formátumú fájlt).

Természetesen arra törekszünk, hogy a Módszerkosár a személyes hangvételt, egyesületi közvetlenségét tartsa meg. Ebben minket ne zavarjon az internet nyilvánossága, hiszen eddig is letölthetőek voltak az anyagaink a Kör honlapjáról.

A Módszerkosár-blog tervezett tartalomjegyzékét (*menüpontokat* kell majd emlegetnünk ehelyett) a most mellékelt Módszerkosárban találod. Várjuk az átalakítással kapcsolatos véleményedet, várjuk az írásaidat, vagy akár képeidet, videóidat, bennük/rajtuk a környezeti nevelői közösség számára hasznos módszereidet.

A szerkesztők

Gyalog Éva (gyalog.eva@gmail.com)

Vásárhelyi Tamás (tvasarhelyi@gmail.com)

Kilátás a világra

(résztevői beszámoló az *A SAME World* projekt nemzetközi szemináriumáról)

Miközben Magyarország egyre szorosabb szögesdrót-ölelésbe burkolózik, lehetőségem nyílt egy nemzetközi szeminárium keretében európai és afrikai környezeti/globális nevelőkkel oktatási válaszokat keresni a környezeti igazságosság, klímaváltozás, migráció globális kérdéseire. A szeminárium az *A SAME World – Sustainability, Awareness, Mobilization, Environment* projekt (elérhető: <http://www.sameworld.eu/follow-the-project/>) keretében került megrendezésre, melynek egyik magyarországi partnere az Artemisszió Alapítvány. Az Artemisszió Alapítvány meghívásával vehettem részt a találkozón.

Környezeti nevelőként a bolygó egészére, a klímaváltozás, az igazságtalanságok és törvénytelen ségek, a háborúk és népirtások, a technikai fejlődés és az urbanizáció, a fajok és élőhelyek pusztulásának teljes rendszerére tekintünk. Oktatási programjainkban arra törekszünk, hogy a gyerekekkel, tanulókkal együtt fedezzük föl, értsük meg és keressünk fenntartható válaszokat teljes világunk problémáira és értékeink megóvására. Lokális világunkban törekszünk globálisan jól cselekedni.

Találkozónk helyszíne Milánó, a 2015-ös világkiállítás házigazdája volt. A világ összegyűlt, de számomra nem a pavilonok csillogó falujában, hanem egy régi kolostor termében a záró beszélgetésen, mikor egy afrikai résztvevő kért szót, hogy emlékeztessen és felhívja a figyelmünket: *„Ti itt mind megoldásokat kerestek, de hadd mondjam el nektek, hogy itt semmilyen választ nem fogtok találni. Ha válaszokat akartok, akkor gyertek vissza Afrikába.”*

A szeminárium megnyitó beszédében házigazdánk az európai értékek, a demokrácia és a pluralizmus veszélyeztetettségére hívta fel a figyelmet. Első perctől velünk voltak hát a kérdések is: Miben is gyökereznek hát ezek az értékek? Milyen szintű az a demokrácia, mely a pluralizmus mai formáját támogatja? Mennyire vagyunk készek valóban globálisan látni azt, ami velünk történik? Mennyire vagyunk erősek döntéseinkben az egész bolygót, annak minden lakóját érteni és óvni?

Ma Európában különbséget teszünk *gazdasági migránsok* és *háború elől menekülők* között, de nem firtatjuk a háborúk okát; a *jog* eszközéhez folyamodva címkézzük és a *törvényesség* rendszerével tartjuk sakkban emberek százazreit, de aktívan használjuk a törvények adta lehetőségeinket, mikor kiaknázzuk ugyanezen emberek erőforrásait; *tankönyvekről* és *etikaóráról* beszélünk, de félünk találkozni embertársainkkal; *világpolgárokként* fogyasztunk, de megerősítjük biztonságosnak hitt várainkat;

fenyegetve érezzük magunkat, mert feltételezzük, hogy mindenki Európába akar jönni, és nem értjük, hogy ugyanígy másoknak is az *otthon az első*.

Afrikai kollégám tanácsa velem maradt, de el is gondolkodtatott: vajon ugyanazokra a problémákra keressük-e a választ. És ha igen – mint ahogy én hiszem –, akkor hogyan lehetne megelőzni, hogy elbeszéljünk egymás mellett? Hogyan tudjuk kölcsönösen és fenntartható módon erősíteni lokális és globális törekvéseinket?

E kérdések jártak a fejemben, miközben a szeminárium során rendszerszinten elemeztük világunk fenntarthatósági állapotát és kihívásait. A környezeti, fenntarthatósági, állampolgársági és globális nevelési keretek szervesen összefonódtak, miként a klímaváltozás is együtt jár az emberek változásával (pl.: mikor aszályok/áradások miatt a vidéki életformát elhagyva, a városok nyomornegyedeibe kényszerülnek milliók). A klímaváltozás veszélyezteti az eddig elért fejlesztések eredményeit is. A környezeti igazságtalanság nem természeti folyamat, hanem a mi cselekedeteink eredménye, így az ún. fejlett világnak felelőssége a fejlődőket segíteni a szegénység, éhínség, járványok leküzdésében.

Jelen helyzetünk azonosításán túl elsősorban egy adaptív oktatásfejlesztési program kidolgozásához kívánt támpontokat nyújtani, programot adni a szeminárium, melyek a következők szerint foglalhatók össze:

- a környezeti/globális/fenntarthatóságra nevelés alapelvei:
 - fenntarthatósági értékek, empátia,
 - empowerment (képessé tétel),
 - kritikus gondolkodás,
 - politikai orientáció – ki?/mit?/miért?/hogyan?;
- a cselekvésen legyen a hangsúly a policy-alkotás helyett:
 - az intézményes oktatási rendszer segíthet, de a hiánya nem lehet akadály;
 - a környezeti/globális/fenntarthatóságra nevelést a *tanterv* részévé kell tenni, ahol ilyen intézményes rendszer van. Ahol nincs, ott a mindennapi oktatás részévé (tanárképzés);
- a környezeti/globális/fenntarthatóságra nevelésnek a teljes oktatáson átívelőnek kell lenni, az alapfokú oktatástól a felsőfokúig;
- a környezeti/globális/fenntarthatóságra nevelést minden tantárgy részévé kell tenni, hiszen minden tárgykört érintő folyamatokról van szó;
- az oktatásnak a valós világhoz kell kapcsolódnia, az aktuális, gyorsan változó kihívásokhoz és támogatnia kell a cselekvést:
 - a reakálás helyett a megelőzésre fókuszálva;

- a tanárok szabadságát biztosítani és támogatni kell, hogy a tanár maga választhassa ki a könyvet, a helyszínt, a témát:
 - a tankönyvek és a tanterem szerepe megkérdőjeleződik;
- a tanárok számára továbbképzéseket kell elérhetővé tenni, hogy merjenek az aktuális témákkal foglalkozni;
- a tanulóknak nem válaszokat kell nyújtani, hanem képessé kell tenni őket, hogy saját véleményét formálhassanak;
- az oktatásban dolgozóknak és a tanulóknak együtt kell működniük más szektorok képviselőivel;
 - a civil szervezetek kulcsszereplők,
 - az ENSZ által elfogadott SDG-k (Fenntartható Fejlődési Célok) lehetőséget teremthetnek a fokozott együttműködésre;
- a környezeti/globális/fenntarthatóságra nevelésre forrásokat kell biztosítani.

Azt gondolom, hogy rendkívül eredményes volt a szeminárium, hiszen egy sor aktuális és globális témát érintett és hagyott továbbgondolásra nyitva a részt vevő oktatási szakemberek és szervezeteik számára. Kívánom, hogy a projekt során később megrendezésre kerülő találkozók is hasonló módon inspirálóak legyenek, és sikerüljön a globális együttműködés felé nyitni a közös életünk értékeit feltáró, kihívásaira választ kereső oktatási világunkat.

Széger Katalin

Projektek

Zöld Forrás 2015

December 12-én megrendezésre került a Bárdos Lajos Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában az Ökokarácsony és a Madárkarácsony. A kézműves foglalkozásoknak nagy sikere volt, a gyerekek sok szép apró ajándékot készíthettek.

Pólyiné Jekli Zsuzsanna

Erdei óvoda és erdei iskola szakmapolitikai ajánlások

Amint arról a tagi levelezőlistán is értesülni lehetett, a múlt év végén két műhelymunka keretében megvitatásra került a korábban háttéranyagok, kérdőíves kutatás, fókuszcsoporthozos beszélgetések és egyéni interjúk alapján összeállított erdei

óvoda, erdei iskola javaslatcsomag. A műhelymunkákon megfogalmazott vélemények alapján kerültek kialakításra a végleges javaslatok, melyeket az MKNE a műhelyek résztvevőinek megküldött és karácsony előtt átadott az MME–KOKOSZ konzorciumnak, a munka megrendelőinek. Ezzel az erdei óvodáztatás, erdei iskoláztatás támogatását, fejlesztését célzó javaslatok készítését célzó projektet az MKNE lezárta. A projekt annyiban mindenképpen sikeres volt, hogy közös gondolkodásra készítette, képletesen és a valóságban is egy asztalhoz ültette az erdei iskoláztatás, erdei óvodáztatás sok szereplőjét. Reméljük, az ajánlások nyomán egyre több gyerek jut el a jövőben magas színvonalú erdei óvodába és iskolába.

Varga Attila

A „hulladékos” projektünk

Van hivatalos elnevezése, projektszáma, és minden egyebe. 18 iskola, több száz diák és tanár, kreatív ötletek, rajzok tömkelege. És a szagtalán konyhai komposztáló az osztályban, amely olyan népszerű lett, hogy behozták a gyerekek a komposztálható hulladékot otthonról. Az iskola, ahol rájöttek, akár évi 1 millió forintot is spórolhatnak a szelektív gyűjtéssel. A lelkes tanárok, akikre a projekt elején ráhagyták, „nyüzsögj csak, úgysem lesz az egészből semmi”. A meglepett tanárok, amikor megérkeztek az akciókhoz a projekt támogatásából a kellékek: kulacsok, uzsonnás dobozok, vászontáskák, melyeket festékekkel szabhattak személyesre a vállalkozó szellemű diákok. Amikor kidobás közben megáll a kéz, és azon gondolkodik, mit csinálhatna a „majdnem szemétből”. Rajzok, melyek még mindig díszítik az iskola folyosóját.

November utolsó hete az a hulladékcsökkentési hét, melynek során kiemelt figyelmet kap a hulladékcsökkentés Európa-szerte. A projekt keretében 33 országban zajlott a hét. A végső sorrend:

1. Olaszország – 5286 akció
2. Franciaország – 3380 akció
3. Spanyolország – 1346 akció
4. Portugália – 482 akció
5. **Magyarország – 473 akció**

Ehhez egyesületünk is hozzájárult, hiszen az oktatási intézményekben mi szerveztük az akciók lebonyolítását. A csapat tagjai: Bányai-Földesi Dóra, Eleőd-Faludy Gabriella, Sztridáné Kurucz Krisztina, Pólyiné Jekli Zsuzsanna, Újszászi Györgyi.

Nagy köszönet az akciók lebonyolítását vállaló pedagógusoknak, a támogató iskolaigazgatóknak, a segítő pedagógustársaknak, a diákoknak, a szülőknek. Reméljük, jövőre is lesz mód az akciók lebonyolításának támogatására. Egy biztos, november utolsó hetében foglalkozunk a „mindennapi” szemetünkkel.

A fotók a projekt záró, értékelő eseményén készültek, ahol a megjelent képviselők átvehették az iskoláknak összeállított ajándécsomagot.

Nagyon sok fotó az iskolák jóvoltából:

http://mkne.hu/keptar.php?galeria=2015_hulladekcsokkentesi_het

Újszászi Györgyi

IVF

2014 decemberében a Visegrádi Alaptól kaptunk támogatást egy kétnapos, nemzetközi szemináriumra, amely egyben az RWL projekt része is volt (lásd korábbi Kör-számok). Célja a Kéz modell bemutatása magyar és külföldi környezeti nevelők számára. 4-4 szlovák, cseh és lengyel környezeti nevelőt láttunk vendégül a 38 magyar érdeklődő mellett. A 2015 januárjában tartott konferencia nagy siker volt, a képek az esemény FB oldalán jól mutatják ezt:☺
www.facebook.com/kezedben.a.vilag.

A szeminárium végén megkérdeztük a résztvevőket, hogyan és miként tervezik alkalmazni a modellt, majd 4 hónappal később rákérdeztük: mi valósult meg a tervekben? Használták-e, és hogyan? Talán a tanárok túlterheltsége, talán a rendelkezésre álló idő rövideje, talán más ok miatt, de nem kaptunk mindenkitől választ, és viszonylag kevés szerencsés kollégának volt alkalma a szemináriumon tanultakat átültetni a gyakorlatba. Aki belevágott, kicsi sikereket ért el. Talán ez biztatás lehet a többieknek.

Mi sem adjuk fel, próbálunk támogatást szerezni újabb képzésekre, hogy ötletet, inspirációt, bátorítást adhassunk, és persze egy jó módszert, a Kéz modellt.☺

Emlékeztetőül: bővebb információ magyarul a modellről az RWL (<http://www.rwlnetwork.org/rwl-model.aspx>), valamint a képzés honlapján (www.mkne.hu/kezedben_a_vilag) olvasható.

Mondok Zsuzsa

Lengyel IVF projekt

A Kézmodell-szemináriumon részt vevő lengyel partnerünk, a łodz-i Źródła (www.zrodla.org) szintén kért és kapott támogatást a Visegrádi Alaptól egy projekthez. Ebbe meghívta a többi partnert is, rajtunk kívül a régi ismerős cseh Slunakovot (www.slunakov.cz) – ők az RWL-ben is részt vettek velünk – és a szlovák Daphne-t (www.daphne.sk).

A projekt része egy Źródła által szervezett környezeti nevelési konferencián való aktív részvétel, majd itthon az ún. Üres Tanterem Világnapjához kapcsolódó képzés, a világnap népszerűsítése és tanárokkal való megismertetése.

A világnap célja, hogy elérje: a tanárok vigyék ki a diákokat a szabadba, és legalább egy órát tartsanak ott meg.

Az iskolák csatlakozhatnak a honlapon (www.emptyclassroomday.com), ahol kész ötleteket kaphatnak, mit is csináljanak, és kapcsolatba léphetnek más csatlakozó iskolákkal, kollégákkal.

Ez a nap idén június 17-én van. Ekkor már minden osztály üres lesz Magyarországon, hisz 2 nappal korábban kitör a vakáció, a visegrádi partnerek nagy irigységére.☺ Emiatt e napot nyilván előbb tartjuk, és szeretnénk az iskolákat, tanárokat arra buzdítani, hogy májusban vagy júniusban tartsanak legalább egy tanórát a szabadban. A tavasz folyamán egy félnapos képzést tartunk, ötleteket, módszereket adva ehhez. Részletek a képzésről később.

Mondok Zsuzsa

Otthon az erdőben

Ebben a tanévben is indulhatott a program, aminek sok szempontból örültünk. Többek közt azért, mert az idei 15 nyertes iskola közül 12 korábban is sikeresen vett részt a pályázaton. Ez mutatja ezeknek az iskoláknak a lelkesedését, és azt is, hogy pedagógusaik fontosnak érzik a terepi tanulás rendszeressé tételét. Reményeink szerint az itt tanuló diákoknak annyi élményt adott máris a saját iskolai projektjükben való részvétel, hogy egész életükben emlékezni fognak a tantermük falain kívül eltöltött időre.

Ebben az évben az eszközcsomagokat szintén egy kis szakmai programmal egybekötve adjuk át. A rendezvény időpontja: február 5. A csomagok terepi eszközök mellett hasznos pedagógiai segédanyagainkat is tartalmazzák, alkalmazkodva ahhoz, hogy hányadik pályázaton nyert az illető iskola.

A program keretében tavasszal ismét meghirdetjük az Ökosodj! c. 30 órás akkreditált képzésünket, melyet ősszel nagyon lelkes pedagógusokkal próbáltunk ki Saly Erika, Iván Zsuzsa és jómagam közreműködésével.

A nyertes iskolák részére tavasszal terepi és benti foglalkozásokat hirdetünk meg, s nyáron ismét Mocorgó puli tábort szervezünk, elsősorban a programban részt vett iskolák diákjai közt hirdetve.

Programunk honlapja: mkne.hu/otthonazerdoben

Halácsy Ágnes

Versek, szépségek

József Attila: Tavasz van! Gyönyörű!

Tavasz van, tavasz van, gyönyörű tavasz,
A vén Duna karcsú gőzösökre gondol,
Tavasz van! Hallod-e? Nézd, hogy
karikázik

Mezei szagokkal a tavaszi szél.

Jaj, te, érzed-e? Szerető is kéne,
Friss, hóvirághúsú, kipirult suhanás.
Őzikém, mondanám, ölelj meg igazán!
Minden gyerek lelkes, jóízű kacagás!

Tavasz van, gyönyörű! Jót rikkant az ég!
Mit beszélsz? korai? Nem volt itt sose tél!
Pattantsd ki a szíved, elő a rügyekkel -
A mi tüdönkből száll ki a tavaszi szél!

Tóth Árpád: A tavaszi sugár

A tavaszi sugár aranyburokba fonta
A zsenge bokrokat s a bimbók reszkető
Selyemgubóiból zománcos fényű pompa,
Ezer szelíd szírom lepkéje tört elő.

A zsongó fák előtt, a kerti út szegélyén,
A park-őrző, borús csillámú rácsvasak
Festékes könnye folyt, sírtak, mert fémük
éjén,
Hiába van tavasz, boldog rügy nem fakad.

Egy lány jött az úton, virággal, sok
virággal,
Mellettem elsuhant, illatja megcsapott,
Egy-testvér volt talán a fényel és a
fákkal,
Eltűnt. Szívem zenélt. Merengve álltam
ott...

Áprily Lajos: Mennék eléd

Mennék eléd, mert itt vagy már közel.
A déli oldalon leleskelged.
Gyökerek hallják könnyű léptedet,
átküldesz egy-egy halk lehetet,
mely szűzies még és illattalan,
de sejtető, jó langyossága van.
Csak arcom érzi még, nem sejtí más,
varázs van benne, keltető varázs.
Ahol jársz, néma éberség fogad,
keresed a rügyes sombokrokat,

hogy langyosságoddal rájuk lehelj
s kipattanjon a sárga kis kehely.
Feljössz az élre, melyet hó erez,
új válladon, a hátadon tegez,
benne az arany nyílakat hozod,
melyekkel a telet megnyilazod.
Mennék eléd, s mint fényváró anyám,
még utoljára elkiáltanám
nevedet, melyből napfény sugaraz:
Tavasz, tavasz! Tavasz, tavasz, tavasz!

Közérdekű

2016-os tagdíj

2015-ben mintegy 205 000 Ft tagdíj folyt be az Egyesület kasszájába, mely összeg tartalmaz elmaradt tagdíjakat, illetve 2015. évi tagdíjat is. A tagsági adatbázis frissítésre került, reméljük, hogy most az új évben is minden aktív tagunk befizeti tagdíját. Egyéni: 2000 Ft, családi (min. 2 fő): 3000 Ft, nyugdíjas, diák (25 éves korig): 1000 Ft.

Határidő: 2016. június 30.

Átutalási számlaszámunk: **16200151-00270519**

Pólyiné Jekli Zsuzsanna

Felelős kiadó: az Egyesület elnöke
Szerkesztő: Hársas Éva
Tördelés: Szekeres Tamás
Postacím: 1119 Budapest, Etele út
59–61.
Honlap: www.mkne.hu

Iroda: 1119 Budapest, Etele út 59–61.
Tel./Fax: 321-4796
E-mail: mkne@mkne.hu
Fogadóórak: hétfő, szerda: 9–12h (egyéb
esetben előzetes egyeztetés alapján)